

James ja Tadhg: Mitä sijaisvanhemmuus merkitsee meille

Toimittaja [Matt Akersten](#)

Jos joku olisi kertonut Sydneyssä asuville Jamesille ja Tadhgille muutama vuosi sitten, että he kasvattaisivat tulevaisuudessa kahta lasta, he olisivat nauraneet. Nyt pariskunnalla on sateenkaarisijaisperhe.

”Täytin 50 neljä vuotta sitten, ja jos minulle olisi sanottu ollessani 40, että minä ja James huolehtisimme nyt kahdesta teini-ikäisestä tässä talossa, olisin pitänyt sitä vitsinä!”, nauraa Tadhg.

”Nyt en kuitenkaan osaa edes kuvitella elämäni ilman vanhemmuutta: se on osa identiteettiäni. Se on yksi merkityksellisimmistä asioista elämässäni”.

Perhehoitajiksi ryhtyminen oli valtavan iso päätös pariskunnalle (kuvassa), joka on ollut yhdessä 23 vuotta. James on freelance-kirjoittaja ja Tadhg työskentelee hyväntekeväisyysjärjestössä. Viimeiset seitsemän vuotta he ovat jakaneet elämänsä kahden sisaruksen, pojan ja tytön, kanssa. Sisarukset ovat pariskunnan kodissa pitkäaikaissijoituksessa ja ovat nyt 14- ja 16-vuotiaita.

”Noin kymmenen vuotta sitten aloimme pohtia vanhemmuutta ja kävimme läpi muutamia eri vaihtoehtoja”, James kertoo. ”Harkitsimme asiaa vakavasti ja otimme selvää vaihtoehdoista. Monilla ystävistämme oli lapsia tai heistä oli tulossa vanhempia tuohon aikaan”.

Tuolloin perhehoidosta olivat vastuussa osavaltion viranomaiset, Tadhg lisää.

”Arviointiprosessi oli hyvin tiukka, mikä oli oikeastaan hyvä. Se auttoi meitä selkeyttämään perhehoitajaksi ryhtymisen syitä. Muistan selvästi, että opimme

toisistamme paljon. En tarkoita synkkiä salaisuuksia, vaan esimerkiksi sen, miten äiti ja isä ratkaisivat konfliktitilanteet tai miten he pitivät kuria ja monia muita asioita omasta kasvatuksestamme. Opimme myös paljon siitä, miten me pariskuntana ratkaisemme erimielisyydet”.

James muistaa haastatteluprosessin olleen erittäin seikkaperäinen ja kattava. Prosessin tarkoitus oli selvittää, keitä he ovat, miten he toimivat eri tilanteissa ja miksi he halusivat ryhtyä perhehoitajiksi.

”Aluksi päätimme olla sijaisperhe, jonka luo sijoitetaan lapsia kiireellisesti lyhyeksi aikaa”, Tadhg muistelee. ”Meille soitettiin ja kysyttiin, ottaisimmeko lapsen tai sisarukset. Lapset olivat luonamme viikon tai kaksi. Tarkoitus oli, että lapset pääsivät pois tilanteesta, jossa he olivat. Luonamme asui monia eri ikäisiä lapsia ensimmäisen kolmen tai neljän perhehoitovuoden aikana”.

”Ensin olimme siis perhehoitajia pienissä pätkissä. Ymmärsimme, että hoitoa tarvitsevia lapsia oli enemmän kuin hoitajia”.

Pariskunta sai itseluottamusta koulutuksesta ”ja uskostamme siihen, että pystyimme tähän”, James sanoo. ”Voi olla aika pelottavaa, että yhtäkkiä luonasi asuu lapsi tai nuori, jonka tarpeet sinun pitää täyttää”.

Tadhg kertoo: ”Muistan, kun meille soitettiin ensimmäisestä sijoituksesta: meiltä kysyttiin ottaisimmeko vastaan kaksi poikaa. Pojat olivat 14- ja 11-vuotiaat veljekset. Tiesimme, että heidät oltiin ottamassa huostaan, koska heidän vanhempansa oli pidätetty samana aamuna. James kysyi työkavereiltaan, mitä meidän pitäisi laittaa ruoaksi pojille. Päätimme tehdä makkaraa ja perunamuussia, lohturuokaa. Mutta pojat olivatkin vietnamilaisia. Kun kysyimme heiltä, olivatko he koskaan syöneet perunamuussia, he sanoivat, että eivät olleet. Joten lohturuokasuunnitelmamme meni vähän mönkään!”.

Pariskunta otti vastaan lyhytaikaisesti sijoitettavia lapsia noin neljän vuoden ajan. Kaiken kaikkiaan heidän luokseen sijoitettiin lapsia noin tusinan verran noina vuosina.

”Lapset olivat luonamme eripituisia pätkiä, joskus vain viikonlopun”, Tadhg sanoo. ”Yksi poika oli luonamme joka toinen viikonloppu. Lapset tulivat ja menivät. Noiden vuosien aikana me molemmat tulimme itsevarmemmiksi ja halusimme pitää huolta lapsesta kauemmin kuin vain muutaman viikonlopun ajan”.

Niinpä James ja Tadhg pyysivät uudelleenarviointia ja heistä tuli pitkäaikaishoitajia. ”Jos lapsi sijoitetaan pitkäaikaisesti, häntä ei ole ainoastaan otettu huostaan, vaan lastensuojelutuomioistuin on päättänyt, että lapsen tulevaisuuden kannalta on parempi, että häntä ei palauteta vanhemmilleen”, Tadhg selittää.

”Toisin sanoen lapsi pysyy perhehoitajalla pitkään, ellei tapahdu mitään dramaattista. Me olemme olleet kahden lapsen perhehoitajia nyt seitsemän vuoden

ajan”.

Kysyimme pariskunnalta, mitä perhehoitajana toimiminen on merkinnyt heille. ”Tärkeintä on, etten osaa kuvitella elämääni ilman tätä”, James vastaa. ”Tämä on pysyvää, ja meistä tämä on ollut valtavan hienoa”.

”Olemme yhteydessä muihin pariskuntiin, myös samaa sukupuolta oleviin, jotka ovat perhehoitajia”, hän lisää. ”On äärimmäisen tärkeää ja arvokasta, että meillä on ystäviä, jotka ovat myös perhehoitajia ja jotka ymmärtävät siihen liittyviä haasteita, iloja ja sen palkitsevuutta”.

Tadhg suosittelisi perhehoitajiksi ryhtymistä kaikille samaa sukupuolta oleville pareille, ”mutta se on tietenkin hyvin henkilökohtainen päätös: perhehoitajana toimiminen ei sovi kaikille”.

”Myös yksineläjät voivat harkita perhehoitajaksi ryhtymistä: se ei edellytä suhteessa olemista, ja näin voitaisiin auttaa monia huostaan otettuja lapsia, jos hoitaja vain pystyy ja haluaa. Tunnumme sekä samaa sukupuolta olevia että heteropariskuntia, jotka ovat perhehoitajia. Tunnumme myös yksineläjiä, jotka ovat ryhtyneet perhehoitajiksi”.

”Sanoisin myös, että vaikka perhehoitajana toimiminen voi toisinaan vaatia valtavasti, se ei muuta sitä, kuka *sinä* olet”, James lisää.

”Ei kannata pelätä, että kadotat itsesi, koska perhehoitajana annat nimenomaan itsestäsi”.

Perhehoitokumppanit Suomessa Oy (PKS) on alansa ensimmäinen yritys Suomessa. Toiminta käynnistyi Tampereella maaliskuussa 2008. Nyt PKS toimii kaikkialla Suomessa lukuun ottamatta aivan pohjoisinta Lappia, itäisintä Suomea sekä Ahvenanmaata. PKS on Englannissa vuonna 1994 perustetun Foster Care Associatesin (FCA) tytäryhtiö.

PKS:n luottamus perhehoidon mahdollisuuksiin perustuu pitkään kansainväliseen kokemukseen perhehoidosta, vaikka sijoitettavien lasten ja nuorten vaikeat elämäkokemukset voivat asettaa haasteita perhehoidolle. Luottamus pohjautuu

vahvasti tuettuun perhehoitoon ja Tiimivanhemmuus™ – malliin. Pitkä kokemus on osoittanut, että myös vaikeasti oirehtivat lapset ja nuoret voidaan sijoittaa perhehoitoon, silloin kun perhehoito on vahvasti tuettua.

Lapsen sijoituksen taustalla voi olla moninaisia syitä. Lapsen perheessä on voinut olla sairautta, päihdeongelmia ja väkivaltaa. Monien lasten ja nuorten tarpeita on laiminlyöty eikä heille ole asetettu riittäviä rajoja. Monet heistä ovat kokeneet fyysistä, psyykkistä tai seksuaalista väkivaltaa.

Vaikka jokaisen lapsen ja nuoren tarina on erilainen, jokainen heistä on joutunut kokemaan menetyksen tunteita ja eron omasta perheestään. Lapsen sijoitus kodin ulkopuolelle on aina sekä lapselle että hänen omalle perheelleen valtava kriisi.

Suomessa lapsi tai nuori sijoitetaan sijaisperheeseen joko määräajaksi tai toistaiseksi. Lapsen sijoituksenkin taustalla on yleensä tavoitteena vanhempien kuntoutuminen ja perheen yhdistäminen uudelleen. Perhehoitajaksi alkava sitoutuu siis huolehtimaan lapsesta tai nuoresta niin kauan aikaa kuin tämä sitä tarvitsee.

Perhehoitajaksi ryhtyminen on iso päätös: monet pohtivat sitä useamman kuukauden tai jopa vuosia, ennen kuin päättävät, sopiiko se heille.

Perhehoitajaksi tarvitaan monenlaisia, aivan tavallisia perheitä, jotka pitävät lapsista ja nuorista ja haluavat viettää heidän kanssaan aikaa. Perhehoitajaksi ryhtyvällä omat asiat tulee olla kunnossa ja parisuhteen vakaalla pohjalla. PKS tarjoaa perhehoitajaksi ryhtymistä harkitsevalle tehtävään valmennusta, jonka aikana myös arvioidaan yhdessä perheen valmiuksia perhehoitoon. PKS:n koulutuksella ja ohjauksella perhehoitaja kehittää omia taitojaan koko sijoituksen ajan. Perhehoitajaksi ryhtymiseen on kuitenkin joitakin ehdottomia esteitä kuten rikosrekisteri, oma lastensuojeluasiakkuus, jne. Perhehoitajalle maksetaan kuukausittain tehtävästä palkkio ja kulukorvaus.

Me PKS:ssä arvostamme monimuotoisuutta, yhdenvertaisuutta ja yksilöllisyyttä. Hoitajillamme on monia erilaisia taustoja, eikä perhehoitajan etnisellä taustalla, uskonnolla tai seksuaalisella suuntautumisella ole meille merkitystä.

Jos kiinnostut asiasta, lue lisää:

www.perhehoitokumppanit.fi

Facebook/ Perhehoitokumppanit Suomessa Oy

Tai ota yhteys: info@perhehoitokumppanit.fi

puhelin 0800 185 222